

Sygn. akt IV CSK 61/18

POSTANOWIENIE

Dnia 19 czerwca 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Grzegorzcyk

w sprawie z powództwa Stowarzyszenia (...) przeciwko Gminie M.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 19 czerwca 2018 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 4 października 2017 r., sygn. akt I ACa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 2 700 (dwa tysiące siedemset) złotych tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Przepis ten odpowiada charakterowi skargi kasacyjnej, jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia, o dominującym publicznoprawnym charakterze, przysługującego od orzeczeń wydanych po przeprowadzeniu dwuinstancyjnego postępowania sądowego, w którym sąd pierwszej i drugiej instancji dysponuje pełną kognicją

w zakresie faktów i dowodów. W powiązaniu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. oznacza to, że w skardze kasacyjnej nieodzowne jest powołanie i uzasadnienie okoliczności o charakterze publicznoprawnym, które stanowią wyłączną podstawę oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W skardze kasacyjnej złożonej od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 4 października 2017 r. skarżąca Gmina M. wskazała na istotne zagadnienia prawne związane z dopuszczalnością drogi sądowej w sprawach o zapłatę dotacji oświatowej na podstawie art. 90 ust. 1a - 3ad ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (jedn. tekst: Dz. U. z 2017 r., poz. 2198 ze zm., dalej - „u.s.o.”), charakterem prawnym roszczenia dochodzonego przed sądem na podstawie art. 90 ust. 1a - 3ad u.s.o. jako dotacji, względnie refundacji, a także wskazaniem rachunku bankowego beneficjenta jako warunkiem wypłaty dotacji. Powołała się również na oczywistą zasadność skargi wskazując na naruszenie art. 328 § 2 k.p.c. oraz art. 5 k.c.

Powołanie się w skardze kasacyjnej na istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) wymaga sformułowania konkretnego problemu prawnego i uzasadnienia, że ma on znaczenie dla rozwoju prawa lub precedensowy charakter. Problem ten powinien odnosić się do określonych, powołanych we wniosku przepisów prawa, zostać ujęty w sposób abstrakcyjny, a zarazem wiązać się z rozstrzyganą sprawą. Konieczne jest przy tym wskazanie argumentów, które prowadzą do jego rozbieżnych ocen, jak również możliwych wariantów interpretacyjnych (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11, z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151, z dnia 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, niepubl., z dnia 10 kwietnia 2014 r., IV CSK 623/13, niepubl., z dnia 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, niepubl., i z dnia 9 kwietnia 2015 r., V CSK 547/14, niepubl.).

Zagadnienia przytoczone przez skarżącą nie spełniały tych wymagań. Kwestia dopuszczalności drogi sądowej do dochodzenia roszczeń o zapłatę dotacji na podstawie art. 90 u.s.o. została twierdząco przesądzona przez Sąd Najwyższy w dotychczasowym orzecznictwie (por. wyroki Sądu Najwyższego z

dnia 3 stycznia 2007 r., IV CSK 312/06, niepubl., z dnia 4 września 2008 r., IV CSK 204/08, niepubl., z dnia 20 czerwca 2013 r., IV CSK 696/12, niepubl., z dnia 22 maja 2014 r., IV CSK 531/13, niepubl., a także postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 października 2007 r., III CZP 88/07, niepubl.). Powołane przez skarżącą poglądy Naczelnego Sądu Administracyjnego, wyrażone m.in. w postanowieniu z dnia 27 marca 2013 r., II GSK 322/13, niepubl., nie stanowią z tej perspektywy *novum*, zważywszy, że przywołana linia orzecznicza została w najnowszym orzecznictwie – w odniesieniu do dotacji należnych za okres poprzedzający wejście w życie ustawy z dnia 23 czerwca 2016 r. nowelizującej u.s.o. (Dz. U. poz. 1010) – podtrzymana przy świadomości wahań w orzecznictwie sądowoadministracyjnym co do kwalifikacji czynności związanych z przyznaniem dotacji jako czynności z zakresu administracji publicznej w rozumieniu art. 3 § 2 pkt 4 p.o.p.s.a. (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 24 lutego 2017 r., IV CSK 212/16, niepubl., i z dnia 14 lipca 2017 r., II CSK 773/16, niepubl.).

Również drugie z zagadnień zmierzało w istocie do podważenia stabilnej linii orzecznictwa Sądu Najwyższego w kontekście art. 90 u.s.o., upatrującej w tym przepisie źródła zobowiązania, do którego dochodzenia dopuszczalna jest droga sądowa. Stanowisko to zakłada, że dochodząc niewypłaconej dotacji powód domaga się świadczenia przysługującego mu *ex lege* na podstawie art. 90 u.s.o., na warunkach przewidzianych w tym przepisie, nie zaś naprawienia szkody w rozumieniu art. 471 k.c. lub niesprecyzowanej bliżej „refundacji”, której przesłanki wypłaty miałyby być odmienne od określonych w art. 90 u.s.o. (por. też wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 marca 2015 r., V CSK 376/14, niepubl.). Wątpliwość związaną z brakiem rachunku bankowego należało natomiast uznać za bezprzedmiotową wobec znajdującego odzwierciedlenie w materiale sprawy i wiążącego Sąd Najwyższy (art. 398¹³ § 2 k.p.c.) ustalenia Sądu Apelacyjnego, że powód wskazał rachunek bankowy, na który miała nastąpić wypłata dotacji, we wniosku o jej wypłatę (por. też wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 3 marca 2015 r., II GSK 2450/13, niepubl.).

Skarżąca nie wykazała również oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.), która w świetle wielokrotnych i utrwalonych wypowiedzi Sądu Najwyższego wymaga, aby zaskarżone orzeczenie było ewidentnie wadliwe,

w sposób widoczny dla każdego przeciętnego prawnika „na pierwszy rzut oka” (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2000, V CKN 1780/00, OSNC 2001, nr 3, poz. 52, i z dnia 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001, nr 10, poz. 156). Naruszenie art. 328 § 2 w związku z art. 391 § 1 k.p.c. może stanowić podstawę uwzględnienia skargi kasacyjnej, a konsekwentnie także przyjęcia jej do rozpoznania, wyłącznie w szczególnych sytuacjach, gdy sposób sporządzenia uzasadnienia orzeczenia sądu drugiej instancji całkowicie wyklucza poddanie go kontroli kasacyjnej (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 13 maja 1997 r., II CKN 112/97, niepubl., z dnia 11 maja 2000 r., I CKN 272/00, niepubl., z dnia 20 lutego 2003 r., I CKN 65/01, niepubl., i z dnia 15 kwietnia 2016 r., I CSK 278/15, niepubl. oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 maja 2013 r., III CSK 293/12, OSNC 2013, nr 12, poz. 148). Sytuacja taka nie miała miejsca w niniejszej sprawie. Stosowanie art. 5 k.c., jako kreującego klauzulę generalną nawiązującą do zasad słuszności, zostało natomiast pozostawione w dalekim zakresie uznaniu sądów *meriti*. *In casu* do przekroczenia granic tego uznania nie doszło, mając dodatkowo na względzie, że ewentualne roszczenia związane z korzystaniem przez powoda z nieruchomości pozwanej po ustaniu umowy użyczenia nie mają wpływu na byt roszczenia dochodzonego przez powoda w niniejszej sprawie, mogą być natomiast dochodzone przez pozwaną w odrębnym postępowaniu sądowym.

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 w związku z art. 98, art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.